

РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

Кремінський
Борис Георгійович
Головний науковий співробітник
Інституту модернізації змісту освіти

доктор педагогічних наук,
Заслужений вчитель України

РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

Хто такі обдаровані.

Загалом поняття обдарованості розглядається відповідно до того, який зміст вкладається у поняття здібностей.

Здібності є сукупністю індивідуально-психологічних властивостей особистості, які власне відрізняють одну людину від іншої, впливають на ефективність відповідної діяльності, проте не можуть бути ототожнені з наявними навичками, вміннями або знаннями, але можуть пояснити легкість і швидкість набуття цих знань та навичок.

РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

Ми визначаємо **здібності** на основі діяльнісного підходу, тобто ґрунтуючись на результатах діяльності і досягненнях.

З погляду сучасної науки **обдарованість** – це індивідуальна потенціальна своєрідність задатків людини, завдяки яким вона може досягти значних успіхів у певній галузі діяльності.

РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

Інтелектуально обдаровані молоді люди потребують не лише усебічної підтримки, але й глибоко продуманого і науково обґрунтованого спрямування своєї інтелектуальної діяльності — це і є робота з обдарованою молоддю.

Характерною ознакою плідності такої діяльності є невіддільність її навчальної (освітньої), пошукової (теоретичної) та науково-дослідницької (практичної) складових.

РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

Аспекти напряму педагогічної діяльності, що сукупно називається роботою з обдарованою молоддю:

- – Організаційний аспект: – організація заходів, спрямованих на виявлення та подальший розвиток здібностей молодих людей
- – Змістовий аспект: – визначення конкретно-наукового змісту навчальної та науково-дослідницької діяльності молодих людей

РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

Аспекти ..... роботи з обдарованою молоддю:

- – Пізнавальний аспект (нерозривно пов'язаним зі змістовим аспектом) – задоволення особистих пізнавальних потреб та інтересів, урахування сучасних тенденцій і новітніх освітніх трендів тощо
- – Педагогічний аспект: – педагогічна робота, безпосереднє здійснення процесу навчання.
- – Діяльнісний аспект: – створення умов для набуття практичного досвіду власної (пізнавальної) діяльності: – навчальної, пошукової, науково-дослідницької, практично-виробничої тощо.

РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

Дуже важливою і водночас дуже важко втілюваною складовою системного розвитку здібностей обдарованих молодих людей є **наступність роботи** з обдарованою молоддю між ланками середньої та вищої школи.

І на цьому етапі виникає досить багато проблем розв'язання яких неможливе лише у межах навчальної аудиторії.

РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

Актуальні проблеми через брак наступності:

- – Кращі (обдаровані) випускники, ставши студентами, не завжди знаходять себе у вузі, знижують рівень навчання і істотно втрачають темп розвитку здібностей.
- – Парадокс: Студентів високого рівня в академічній групі вузу не так багато, як у класі спеціалізованої школи, що обумовлює зниження загального рівня вимог, на який орієнтуються викладачі.
- – Молодь, а тим більше обдарована молодь, в сучасних умовах схильна масово виїжджати в далеке зарубіжжя для продовження отримання освіти і на роботу.

РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

Суворая правда життя:

- Професору краще «вкладатися» у «сірих», ніж в обдарованих, тоді праця можливо не буде марною.
- Зараз визджають навіть «сірі», аби знали мову.
- Не дуже здібні випускники стають не дуже здібними фахівцями, які «сіро» продовжують розвивати науку і традиції ВЗО.
- Далі коло замикається!

РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

Визначальні чинники, що погіршують якість навчання:

- Престиж і мотивація до навчання знижені.
- Соціальна захищеність відсутня (з обох боків).

Зараз викладачі більше залежать від студентів, ніж студенти від викладачів (технічні спеціальності).

– Замість співпраці посилились тенденції провокування «конфліктних ситуацій» і відповідного «взаємошантажу», що руйнує науково-педагогічний процес з середини.

РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

Що треба робити:

Для розвитку здібностей і обдарувань потрібні умови і можливості (нерозривно взаємопов'язані)

Можливості:

- А) наявність природних здібностей
- Б) наявність відповідних навчальних закладів
- В) наявність матеріальних умов фізичного існування учнів під час навчання

РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

УМОВИ:

- А) Кадри, наявність викладачів, у яких є чому вчитися
- Б) Матеріальна база, наявність матеріальної бази навчання (обладнання, приладів, устаткування тощо)
- В) Середовище існування та функціонування, наявність середовища для адекватного спілкування
- Г) **НАЯВНІСТЬ ПОТРЕБИ У ЗНАННЯХ І ВМІННЯХ** (набутті компетенції). Затребуваність молодого фахівця!
- Д) Існування перспективи нормального життя!

РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

Висновки та основні напрямки діяльності:

- 1. Гуртування обдарованих молодих людей відповідно до їх пізнавальних потреб та інтересів і організація цілеспрямованого навчання, навчально-дослідницької та наукової діяльності цих груп. Тобто потрібно створювати осередки (**середовище**) спілкування обдарованих по інтересах.
- 2. Організація інтелектуальних змагань, як потужного способу мотивації пізнавальної діяльності, заохочення переможців тощо.

РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЩОДО РОЗВИТКУ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ І СТУДЕНТІВ

Висновки та основні напрямки діяльності:

- 3. Організація стимулювання і морально-психологічної підтримки обдарованих і найбільш успішних, ретельних: – відзначення стипендіями, преміями, надання пільг щодо соціально-побутового забезпечення тощо. Створення педагогічного середовища з відповідним мікрокліматом, сприятливим для перебування, навчання і розвитку обдарованої молоді.
- 4. Ініціювання новацій, втілення та розвиток вже існуючої системи заходів щодо відзначення учителів, викладачів та науковців, які плідно працюють з обдарованою молоддю.

Дякую за увагу

